

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในประเทศ เพื่อปรับปรุง พัฒนาคอน ไทยให้สามารถ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โลกที่เป็นยุคสังคมของข้อมูล สารสนเทศด้วยแล้ว ผู้ที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้ อย่างมีความสุข ต้องเป็น คนที่สามารถพึ่งตนเองและพัฒนาตนเองได้ รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักวิเคราะห์ และนำความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ไปปรับปรุง และประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ กำหนดในมาตรา 39 ให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษาให้มากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 39) ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินงานได้โดยอิสระ มีความคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจน การวัดผลและ ประเมินผล รวมทั้ง การวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น นิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ง : 7) ส่งผลให้หน้าที่ ภารกิจ และความรับผิดชอบของ สถานศึกษาเปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างมาก รวมทั้ง มีการกำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ รวม 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32)

ขอบข่ายและภารกิจ การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้ง 4 ด้านนั้น ภารกิจด้านงานวิชาการ ถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารและจัดการศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มี ความเจริญงอกงามทุกด้าน เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม โดยผ่านกระบวนการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น งานวิชาการ จึงครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 33) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 85) ที่ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ นั้น มีความสำคัญในลักษณะที่ถือเป็นงานสนับสนุน เพื่อให้ งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานนั้น จะมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยภารกิจ 12 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน การประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32)

ความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าว เป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ที่ต้องร่วมมือกันในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุผล อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งถือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อน การดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม คุณภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ขนาดสถานศึกษา ที่จำแนกตามจำนวนนักเรียนนั้น อาจเป็น องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า จำนวนนักเรียนนั้น จะส่งผลถึง จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และงบประมาณที่ได้รับ รวมถึง ปริมาณงานตาม ภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการด้วย ซึ่งอาจทำให้สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันนั้น มีสภาพ การดำเนินงานแตกต่างกันด้วย โดยมีงานวิจัยหลายชิ้นที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ เช่น ผลจาก การศึกษาของ ทรงศักดิ์ ฝักทอง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงษ์พิช รุ่งเป่า

(2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา และผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากขนาดสถานศึกษาที่ส่งผลให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สถานภาพหรือตำแหน่งตามบทบาท หน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร และครูผู้สอน ก็อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทำให้แต่ละบุคคลมีมุมมองหรือมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแตกต่างกันด้วย เช่น ผลจากการศึกษาของ ธนารัฐ ชื่นวัฒนา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนประถมศึกษา เขตนิเทศที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ มีหลายประการ แต่ที่สำคัญ คือ ขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อระดับการบริหาร วิชาการในสถานศึกษา โดยมีผลจากการวิจัยที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ เช่น ผลจากการศึกษา ของประกาย บัตรศิริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ระหว่างขนาด โรงเรียนและสถานภาพต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม และสอดคล้องกับประเสริฐชัย พิศาธรรมย์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและ ขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับจำลอง ภู่อ่าง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและขนาดโรงเรียนต่อระดับ ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวม 2 ด้าน คือ ด้าน การจัดส่งบุคลากรไปศึกษา ดูงาน และด้านการจัดประชุมในโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ มีหน้าที่ และภารกิจในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัด 179 แห่ง จำแนกเป็น 2 ขนาด ตามกฎกระทรวง

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 2) ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 129 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 50 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ก : 24) ผลการประเมินคุณภาพในปีการศึกษา 2546 ที่ผ่านมา มีลักษณะเป็นการประเมินภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเป็นข้อสนเทศสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาในสังกัด มีมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านการเรียนการสอนและมาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน ระดับคุณภาพเฉลี่ยร้อยละ 65 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ก : 3 - 4) และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2546 ของจังหวัดหนองคาย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกระดับชั้น เช่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.40 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.63 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.54 และวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.38 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ข : 13)

จากข้อสนเทศดังกล่าวบ่งชี้ว่า จำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารวิชาการในสถานศึกษา แต่ปัจจุบันยังขาดข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้ ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน ต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผนกำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงาน ต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยนำความแตกต่างในด้านขนาดสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 2) และตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ค : 32) มาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
ขนาดสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา
1. ขนาดเล็ก 2. ขนาดใหญ่	1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3.การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5.การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7.การนิเทศการศึกษา 8.การแนะแนวการศึกษา 9.การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10.การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11.การประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการฯ 12.การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลฯ
ตำแหน่ง	
1. ผู้บริหาร 2. ครูผู้สอน	

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 179 แห่ง รวม 2,498 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 179 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากรโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นที่ตั้งสถานศึกษา เลือกทุกอำเภอหรือกิ่งอำเภอ แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 322 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

5.3 ตัวแปร (Variables)

5.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

- 1) ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น 2 ขนาด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก :
- 2) รวม 179 แห่ง ประกอบด้วย
 - 1.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 129 แห่ง
 - 1.2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 50 แห่ง
- 2) ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม รวม 2,498 คน ประกอบด้วย
 - 2.1) ผู้บริหาร จำนวน 179 คน
 - 2.2) ครูผู้สอน จำนวน 2,319 คน

5.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา รวม 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32) คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา

- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้ คือ

6.1 การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผน การบริหารงานวิชาการ การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานวิชาการ การนิเทศ กำกับ และติดตาม การดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้ง การสร้างศรัทธาแก่ผู้ร่วมงานด้านวิชาการ สามารถเป็นผู้นิเทศภายใน และให้คำปรึกษาทางวิชาการ ประกอบด้วย

6.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร สาระแกนกลาง สภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ นำหลักสูตร ไปใช้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร

6.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน การนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6.1.3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนด ระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ

และผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียน และการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6.1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิจัยการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิจัยการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพงานวิชาการร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

6.1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดหาสื่อ เทคโนโลยีอย่างหลากหลาย การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

6.1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล องค์กร ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา เพื่อจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้

6.1.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดการระบบนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา การนิเทศงานวิชาการ การประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา

6.1.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ การแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของบุคลากรทุกคน การติดตาม ประเมินผลการจัดระบบแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา

6.1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรรองรับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน

การประเมินคุณภาพภายใน และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

6.1.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การศึกษา สํารวจ ความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

6.1.11 การประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ

6.1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การศึกษา สํารวจข้อมูลการจัดการศึกษา ความต้องการรับการสนับสนุนด้านวิชาการ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ พัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

6.2 ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2548

6.3 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง เกณฑ์การจำแนกโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 2 ขนาด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 2) ได้แก่

6.3.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

6.3.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

6.4 ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพหรือบทบาท หน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

6.4.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

6.4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

6.5 ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีต่อ
ระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา

6.6 ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การมีอิทธิพลร่วมกัน หรือมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน
หรือการมีผลร่วมกัน ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหาร
วิชาการในสถานศึกษา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร
สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 1 ต่อไป